umanotera

Slovenska fundacija
za trajnostni
razvoj

LETNO POROČILO 2009

OSEBNA IZKAZNICA

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
p.p. 4440, Resljeva 20
1000 Ljubljana

Pisarna: Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana

telefon: +3861 439 71 00
faks: +3861 439 71 05

Spletna stran: www.umanotera.org
Elektronski naslov: info@umanotera.org

Direktorica: mag. Vida Ogorelec Wagner

Zaposleni v letu 2009:
Gaja Brecelj, vodja projektov Krilca, darila s čarobno močjo in Ogledalo vladi
Nina Štros, vodja projektov Slovenija 50+ in Zeleni IT
Špela Kern, vodja projekta Rituali Eko pisarna
Petra Šajn, vodja projekta Enlarging Fair
Darja Urbas, poslovodja pravične trgovine 3MUHE
Nina Tome, koordinatorka projekta Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj (od julija 2009)
Karmen Kogoj Ogris, vodja projekta Etc., vodja info centra in stikov z javnostjo (od avgusta 2009)
Katarina Višnar, vodja projektov Etc. in Planet sprememb (do avgusta 2009)

Upravni odbor
mag. Violeta Bulc, predsednica od 5. oktobra 2009
Jernej Stritih, predsednik do 5. oktobra 2009
dr. Breda Pavlič, članica
dr. Mirko Medved, član

Letno poročilo 2009
Uredništvo: Gaja Brecelj
Oblikovanje: Manca Macuh

Ljubljana, maj 2010

KAZALO

- Uvodni nagovor predsednice uprave
- Vizija, poslanstvo, vrednote, strateška področja
- Opis dejavnosti organizacije
- Sodelovanje
- Strateška področja delovanja
  1. Nizkoogljična družba
  2. Socialno pravična družba
  3. Lokalno samooskrbna družba
  4. "Dobra družba"
  5. Komuniciranje
  6. Svetilnik: management organizacije
- Finančno poročilo

UVODNI NAGOVOR PREDSEDNICE UPRAVE

Poslovnemu poročilu in razvojni strategiji na pot

Živimo v času velikih vprašanj, povezanih z našo civilizacijo, planetom Zemlja, razvojem družbe, smislom življenja in vloge človeka v celostnem ekosistemu. Vprašanj, povezanih s temelji blaginje, pravičnosti, kakovosti bivanja. Izzvanih z odgovornostjo današnjih generacij do sebe, prednikov in zanamcev; z odgovornostjo do človeka, živali, rastlin, do surovin, vode, zraka; z odgovornostjo do sodelovanja, soustvarjanja, čutenja, vedenja; do znanja in modrosti. Velikih vprašanj, ki kličejo po tehtnem premisleku, preprostih odgovorih in konkretnih akcijah.

Ljudje se vse bolj zavedamo, da bomo do pravih odgovorov prišli le z odprtim dialogom različnih struktur v družbi: od vladnih, gospodarskih in civilnih; formalnih in neformalnih; vertikalnih in horizontalnih. Z dialogom, ki dopušča različnost mnenj, ki vzpodbuja iskanje celostnih rešitev, ki razume dinamičnost procesov in posledično potrebo po neprestanem prilagajanju tistemu, kar je nova resničnost.

Nosilci potrebnih sprememb vse bolj postajajo odgovorni posamezniki, samoorganizirane skupine in civilne iniciative, ki prepoznajo resnične potrebe časa in prostora. Le-ti po svojih najboljših močeh odpirajo ključna vprašanja, vezana na naš obstoj, kakovost družbenih odnosov in bistvene elemente dolgoročnega razvoja brez korporativnih ali političnih interesov in/ali spon. S pomočjo jasno opredeljenih izzivov in dolgoročnih ciljev povezujejo somišljenike v konkretne akcije ali gibanja. Slednje nemalokrat vodijo v spremembo vrednot, pogledov, razumevanje posledic dejanj, in sicer v okviru ciljnih skupin ali celo družbe kot celote.

Umanotera igra pomembno vlogo v slovenskem in širšem evropskem prostoru na področju trajnostnega razvoja, še posebej na področju okolja. Bogate izkušnje zadnjih let so okrepile njeno samozavest, ki ji omogoča, da se vse bolj uveljavlja tudi kot povezovalec naprednih sil na področju ključnih vprašanj sodobnega časa. Jasno in odločno v javnosti izpostavlja teme, pomembne za naš obstoj in razvoj, kot na primer: nove smeri trajnostnega razvoja, energetika, okoljska politika, meje rasti, samozadostnost in samooskrba, socialna varnost, inovativnost, ipd. Vzpodbuja javni dialog in povezuje poglede, mnenja in izkušnje iz različnih strok in družbenih okolij, poziva akterje k odgovornemu ravnanju, preglednosti in trajnostnemu vidiku odločitev. V kritičen dialog vabi tako politiko kot gospodarstvo in neprestano presoja njihove strateške odločitve pod lupo trajnostnih učinkov. Sistematično se povezuje z mladino in širi zavest o pomenu civilne družbe in njeni vlogi v našem ekosistemu.

Vsi, ki smo tako ali drugače povezani z Umanotero, se trudimo, da bi okrepili vlogo civilnih iniciativ v procesu sooblikovanja sodobne družbe in zagotovili kritično presojo aktivnosti, ki imajo trajnostni vpliv na naše življenje in planet kot celoto.
Naj bodo misli jasne in dejanja plodna tudi v novem razvojnem obdobju!

Mag. Violeta Bulc

VIZIJA, POSLANSTVO, VREDNOTE, STRATEŠKA PODROČJA

Zakaj trajnostni razvoj?

Umanotera trajnostni razvoj razume kot dinamično ravnovesje med človekom in naravo, ki omogoča socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. Trajnostni razvoj pomeni tudi, da namesto naravnih omejenih dobrin izkoriščamo neomejene zmogljivosti našega razuma, da bomo lahko naše okolje in vire zapustili naslednjim ge-neracijam v čim boljšem stanju.

Vizija:

SLOVENIJA TRAJNOSTNA DRUŽBA

Poslanstvo:

- Pobudnik potrebnih sprememb
- Svetilnik praks trajnostnega razvoja

Umanotera je pobudnica pri spreminjanju načel trajnostnega razvoja v način življenja. Pomaga premagati zadržke in širiti dobre izkušnje. Je svetilnik v sektorju nevladnih organizacij, primer dobro organizirane mreže ustvarjalnih posameznikov, ki z učinkovitim delovanjem dosegajo navdihujoče rezultate. Nastanjena je in deluje v skladu z načeli, ki jih zagovarja.

Organizacijske vrednote:

Umanotero pri svojem delovanju vodijo različne organizacijske vrednote, ki predstavljajo temelj za doseganje njenega poslanstva in vizije.

- **Globalna zavest:** Umanotera deluje z zavedanjem, da je na našem planetu vse medsebojno povezano (ljudje ter živa in neživa narava) in zato je ta vrednota najbolj krovna od vseh.
- **Drznost:** Pri svojem delovanju Umanotera na pogumen in spreten način naslavlja svoje ciljne javnosti ter se tako loti projektov tudi na nekonvencionalen način.
- **Svoboda odločanja in delovanja**: Umanotera je neodvisna ustanova, katere odločitve niso nikakor povezane s financerji in odločevalci. Vodijo jo načela neodvisnosti od politike in interesov kapitala in tako sledi svoji viziji po svoji lastni poti brez vplivanja drugih na svoje odločanje in delovanje.
- **Sodelovanje:** Svoje vizije Umanotera nikakor ne bo dosegla samo s svojim lastnim delovanjem, prav zato je partnerstvo tudi princip delovanja. S pomočjo partnerjev lahko dosegamo veliko večje učinke, krepimo mrežo za pozitivne spremembe in smo bolj prepoznavni.
- **Učinkovitost:** Pri svojem delu se Umanotera zavzema za učinkovitost svojega dela in s tem dosega želeni, pričakovani cilj.

Strateški pristopi delovanja

- Razvoj politik in razvoj trajnostne družbe
- Vzpostavljanje struktur za razvoj vzporedne ekonomije
- Ozaveščanje o potrebnih spremembah in možnostih na prehodu v trajnostno družbo
- Sistematičen razvoj dobrih praks
- Učinkovit razvoj potrebnih produktov in storitev

Ključni deležniki: država, lokalne skupnosti, NVO, podjetja, posamezniki, šole, mediji

Strateška področja in cilji

1. Nizkoogljična družba

Izpusti toplogrednih plinov v Sloveniji do leta 2020 so v okviru nosilne sposobnosti planeta.

2. Socialno pravična družba

Družba, ki jo definira ustreznejši in bolj celovit kazalnik razvoja, kot je BDP, solidarnost, omogočanje enakih priložnosti za vse, ni bogatenja na račun izkoriščanja.

3. Lokalno samooskrbna družba

Osnovne potrebe Slovenije so do leta 2020 pokrite z lokalnimi viri (energija, hrana, voda in drugi naravni viri) v okviru njihove nosilne sposobnosti.

4. "Dobra družba"

- Nevladni sektor je enakovreden javnemu in zasebnemu – stopnja zaposlenosti v nevladnem sektorju je do leta 2020 6-odstotna.
- Participatorna demokracija.

OPIS DEJAVNOSTI ORGANIZACIJE

Umanotera je bila ustanovljena leta 1994 z namenom, da bi podprla izvajanje in uresničevanje mednarodno sprejetih načel trajnostnega razvoja. V petnajstih letih svojega obstoja je prerasla v strokovno organizacijo, ki s spremljanjem novih trendov stremi k uveljavljanju trajnostnega razvoja v nacionalnih politikah ter k vzpostavljanju ravnotežja med človekom in okoljem.

Preko neodvisnega nadzora nad delovanjem oblasti, z zbiranjem in posredovanjem informacij, oblikovanjem različnih pobud in vključevanjem v procese spreminjanja in sprejemanja zakonodaje se Umanotera zavzema za demokracijo na višji ravni, ki naj vključuje prispevek civilne družbe. S tem namenom organizira različne dogodke, na katerih opozarja na probleme s področja okolja, oblikuje pobude in odpira javne razprave s soočanjem različnih mnenj. Z izdajanjem publikacij, poročil in elektronskih novic Umanotera objavlja alternative uradnim dokumentom, informira in osvešča ter tako spreminja javno mnenje.

V času svojega obstoja je Umanotera uspešno izvedla in še izvaja mnogo projektov na različnih področjih, kot so pravična trgovina, podnebne spremembe, družbeno odgovorna darila, zmanjševanje vplivov na okolje v pisarniških dejavnostih, vplivanje na odločevalce, nevladni sektor, gensko spremenjeni organizmi, ravnanje z odpadki, kemikalije in narava, poleg tega pa od leta 2001 izdaja tedenske elektronske novice s področja varstva okolja in narave.

SODELOVANJE

Afriški pregovor pravi: "*Če moraš potovati hitro, pojdi sam. Če moraš potovati daleč, pojdi skupaj.*" V primeru podnebne krize moramo iti daleč in hitro, časa pa je vedno manj. Zato moramo delovati hkrati vsak sam in vsi skupaj. - Al Gore

Svoje vizije Umanotera nikakor ne bo dosegla samo s svojim lastnim delovanjem, prav zato je partnerstvo naša temeljna vrednota in tudi princip delovanja. S pomočjo partnerjev lahko dosegamo veliko večje učinke, krepimo mrežo za pozitivne spremembe in smo bolj prepoznavni. V letu 2009 smo dosegli še večji obseg in tudi višjo stopnjo sodelovanja, kar je tako odraz večjega zanimanja za tematikah trajnostnega razvoja, kot tudi prepoznavnosti Umanotere kot enega najpomembnejših nosilcev tega področja v Sloveniji.

Sodelovanje poteka na več načinov:

- projektno sodelovanje, kjer je pobudnik in nosilec Umanotera. V letu 2009 smo izvedli pet velikih projektov s pomočjo partnerjev: Mreža Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj (koordinacijo mreže vodi Umanotera, pri izvajanju aktivnosti pa v okviru projekta sodeluje še sedem organizacij), Ukrepaj zdaj (skupaj z organizacijami Focus, Greenpeace v Sloveniji in Brez izgovora Slovenija), Rituali – Eko pisarna (sodeluje vrsta podjetij in javnih institucij), Planet sprememb (partnerstvu s Toyoto sta se pridružila še mladinsko združenje Brez izgovora in banka UniCredit) in Krilca (desetim partnerskih organizacijam so se pridružile štiri nove);
- horizontalno povezovanje (mreže, konzorciji). V letu 2009 je Umanotera nadaljevala z aktivnim članstvom v Okoljskem centru in CNVOS ter v mednarodnih organizacijah: EEB (European Environment Bureau), The Climate Project, Business & Environment Programme in Climate Leadership Programme Univerze v Cambridgeu in Eco-Counselling Europe.
- partnerstva v projektih drugih organizacij, ki so skladni z našim poslanstvom. Najpomembnejši je bil partnerski projekt z organizacijo Greenpeace, sodelovali smo tudi z British Councilom pri projektu Evropa pred izzivom in Informa Echo ter mrežo Sinergija v kampanji Energija.si z akcijo Izračunaj svoj ogljični odtis. V sodelovanju z Mediano smo izvedli prvo celovito javno-mnenjsko raziskavo o podnebnih spremembah v Sloveniji.

ZAHVALA

Umanotera se zahvaljuje vsem podpornikom in donatorjem (Ameriško Veleposlaništvo, AV sklad RS, Časopisna hiša Mladina, Genion Clipping, Greenpeace, Islandija, Lihtenštajn in Norveška prek finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma, Klima Petek, Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za javno upravo v okviru Evropskega socialnega sklada, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za okolje in prostor, Poslovni sistem Mercator, Toyota Adria, Trust for the Civil Society in UniCredit Bank), partnerjem in sponzorjem (Alança da Terra, British Council, CIPRA Slovenija, Cosylab, Čebelarska zveza Slovenije, Društvo Humanitas, Društvo Morigenos, Društvo za podporo Tibetu, Društvo za pomoč trpečim in bolnim Rdeči noski, Društvo za zaščito živali Ljubljana, Filmostovje, Focus, Inštitut za trajnostni razvoj, Manob Sakti Unnayan Kendro, Medium, Mladinska knjiga založba, Mladinsko združenje Brez izgovora, Okoljski center, Parlamentarna skupina GLOBE Slovenija, Rainforest Concern, Rdeči oblak, Savinjsko gozdarsko društvo Nazarje, SiMobil, Skupina Futura, Skupnost občin Slovenije, Slovenski E-forum, Slovenska turistična organizacija, Slovensko društvo Hospic, Služba vlade za razvoj, SOS Dječije Selo, STOP Mines, Studio 12, Tam-Tam, Urad za Unesco v Sloveniji, Vibacom, Virtua, Vizija sport, World Wide Fund for Nature, Združenje staršev in otrok Sezam), ki so na različne načine podprli naše delovanje in projekte v letu 2009, donatorjem posameznikom in več kot dvajsetim prostovoljcem, ki so nam pomagali pri izvajanju projektov in v trgovini 3MUHE. Z vašo pomočjo v obliki znanja, časa, dobre volje in finančne podpore smo korak bliže naši viziji o trajnostni družbi.

STRATEŠKA PODROČJA DELOVANJA:

1. NIZKOOGLJIČNA DRUŽBA

RITUALI Eko pisarna

R·I·T·U·A·L·I
EKO PISARNA

RITUALI rastejo v osrednje stičišče vseh tistih organizacij in podjetij s pisarniško dejavnostjo, ki prostovoljno zmanjšujejo svoje vplive na okolje in tako izvajajo prehod v nizko ogljično družbo. Projekt vabi, vzpodbuja in združuje – podjetja in organizacije z njim prevzemajo pobudo in postajajo nosilci sprememb.

Aktivnosti so razdeljene v več stebrov delovanja:

Svetovanje

- Spremljanje in svetovanje pri izvajanju akcijskih načrtov v podjetjih, kjer uvajajo Rituale kot pilotni projekt
- Izobraževanje EMASeasy (v organizaciji Eco-Conseil), prevod in prilagoditev EMASeasy v slovenski prostor
- Predstavitev metodologije podjetjem Medium, Futura PR in COVEVO
- Izračun ogljičnega odtisa in grafična predstavitev za MZZ, MOL-OVO, Microsoft d.o.o., SVREZ, UKOM, KPV
- Izvajanje projekta z MOL - vzpostavitev EMAS na Oddelku za varstvo okolja
- Svetovanje pri organizaciji eko zajtrka za zaposlene MZZ v septembru 2009
- Svetovanje z ukrepi na podlagi izračuna ogljičnega odtisa za vladne službe SVREZ, UKOM, KPV in izvajanje aktivnosti v skladu s pogodbo
- Izvedba aktivnosti kot partner v projektu natečaja "Zelena pisarna" z organizacijo Planet GV
- Predavanje in delavnica z naslovom "Sistemski pristop k okolju prijaznejšemu delovanju fakultete" na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani
- Predavanje in predstavitev projekta Rituali v Šoli za družbeno odgovornost v Ljubljani
- Predstavitev Ogljičnega odtisa na Velikem jesenskem živilskem seminarju na GZS v novembru in objava v Biltenu
- Predstavitev projekta Rituali na konferenci "Sodobna poslovna sekretarka v šolstvu VI" (Rogaška Slatina) in objava v zborniku
- Izvedba delavnice "Ozelenitev ambasad" v sodelovanju z MZZ
- Izvedba motivacijske delavnice za podjetje Slorest d.o.o. na njihovem letnem srečanju novembra na Rogli

Klub Rituali

- Nadgradnja in ažuriranje spletne strani (baza kontaktov članov, strokovno gradivo za člane Kluba Rituali, oglasna deska, novičke)
- Organizacija in izvedba 4.,5.,6. in 7. srečanja Kluba Rituali
- Koordinacija novih članov Kluba Rituali

7. srečanje Kluba Rituali v upravni stavbi NLB d.d.

Motivacijska delavnica, Slorest d.o.o., november 2009

Certificiranje

- Izvedba presoj in podelitev dveh certifikatov po zahtevah Rituali Eko praktik (Mladinska knjiga Založba, Kemijski inštitut)

Izobraževanje

Organizacija in izvedba konference Zeleni izziv: okoljsko učinkovit IT
Umanotera je skupaj s partnerjema Mladino, časopisno hišo in revijo Sistem 14. maja v Grand hotelu Union organizirala konferenco z naslovom „Zeleni izziv: okoljsko učinkovit IT". Gre za prvo konferenco te vrste v Sloveniji in za prvi dogodek, kjer so udeleženci imeli možnost pridobiti celovit pogled na sektor, tako z vidika njegovih okoljskih vplivov kot z vidika priložnosti, ki jih

nove tehnologije in sistemske rešitve omogočajo za zmanjševanje stroškov, optimizacijo poslovnih procesov ter okolju prijaznejše poslovanje. Konferenca je vsakemu udeležencu omogočila celovit pogled v industrijo in vlogo, ki jo ima v današnjem času.

Na konferenci smo predstavili širšo sliko, ki predstavlja pomembnost vsakega dela življenjskega cikla tehnologije, ki prepreda naša življenja in brez katere si ga ne predstavljamo več. IT je ne samo del problema, ampak lahko predstavlja tudi rešitve v vseh fazah nastajanja, uporabe in odlaganja izdelkov. Predstaviti smo želeli primere dobre prakse in pogoje, potrebne za uresničevanje praks.

Konference se je udeležilo 58 udeležencev iz različnih sektorjev gospodarstva, javne uprave, akademske sfere in nevladnih organizacij. Razdeljena je bila na 4 sekcije in okroglo mizo z naslovom Vloga informacijskih in komunikacijskih tehnologij pri reševanju podnebne krize.

Spletna stran Zeleni izziv www.zeleni-izziv.si

Izobraževanje za izračunavanje ogljičnega odtisa:
V okviru projekta za promocijo ogljičnega odtisa kot orodje za upravljanje z emisijami toplogrednih plinov, povečanje energetske učinkovitosti in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- **Priprava priročnika o CO2 odtisu in njegovi uporabi**, z naslovom Ogljični odtis, Uvod za podjetja in organizacije. Prevod priročnika Carbon Footprinting (pridobljene so bile avtorske pravice za prevod priročnika s strani izdajatelja), ki ga je izdal The Carbon Trust, UK, je bil dopolnjen s po tremi primeri iz prakse iz Velike Britanije in Slovenije. Skladno z okoljsko prijaznostjo projekta in ciljem čim večje dostopnosti je priročnik pripravljen v PDF formatu in objavljen na Umanoterini spletni strani ter je tako dosegljiv najširši javnosti in na razpolago za brezplačno uporabo v podjetjih in javnih institucijah. V okviru prevajanja priročnika je bil izveden tudi terminološki razmislek o prevodu besed, ki so tvorjene v povezavi s "carbon" (carbon footprint, low-carbon society itd.). Rezultati so objavljeni na spletu http://www.umanotera.org/index.php?node=12&id=11298. Priročnik pa je objavljen na http://www.umanotera.org/index.php?node=8&p=1&id=58.
- **Priprava in izvedba enodnevnega seminarja o ogljičnem odtisu**. Seminar je namenjen slovenskim podjetjem in javnim institucijam. V prvi vrsti so nagovorjena podjetja in javne institucije, ki že izkazujejo svojo okoljsko ozaveščenost (imajo certifikat ISO14000 ali EMAS, zmanjšujejo svoje vplive na okolje ob podpori Umanoterinih Ritualov, sodelujejo v globalni prostovoljni podjetniški iniciativi za korporativno odgovornost United Nations Global Compact, itd.). Seminar je bil izveden na 3 lokacijah: za osrednjo Slovenijo v Ljubljani, za severovzhodno Slovenijo v Mariboru in za zahodno Slovenijo na Primorskem.

Projekt je na osnovi razpisa financiralo Ministrstvo za okolje in prostor, Sektor za aktivnosti učinkovite rabe in obnovljivih virov energije.

Partnerji na projektu RITUALI: Časopisna hiša Mladina, Eco Counselling Europe, Futura PR, Služba Vlade RS za razvoj, Infotehna, Finance, Vibacom, Medium.

Spletna stran Rituali www.rituali.si

Mreža Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj

Umanotera je na razpisu Ministrstva za javno upravo v okviru Evropskega socialnega sklada pridobila sredstva za vodenje vsebinske mreže okoljskih nevladnih organizacij Plan B za Slovenijo – pobuda za trajnostni razvoj.

Primarni cilj projekta je podpreti dolgoročno trajnostno delovanje okoljskih NVO v Sloveniji ter okrepiti njihovo usposobljenost:

- s spodbujanjem njihove aktivne vloge v demokratičnih procesih oblikovanja politik, kakor tudi pri monitoringu izvajanja politik in
- s spodbujanjem njihovega sodelovanja in partnerstva.

Sekundarni cilj projekta je izboljšati zavedanje državljanov ter spodbuditi njihovo angažiranje v okoljsko naravnanih javnih zadevah.

Koordinacijo mreže vodi Umanotera, pri izvajanju aktivnosti pa v okviru projekta sodeluje še sedem organizacij: CIPRA Slovenija, Društvo za varstvo Alp; DOPPS, Društvo za proučevanje in opazovanje ptic Slovenije; Društvo Temno nebo Slovenije; FOCUS društvo za sonaraven razvoj; Inštitut za trajnostni razvoj; Slovenski E-forum; Združenje Okoljski center.

V letu 2009 je Umanotera v okviru projekta izvedla naslednje aktivnosti:

- Letno srečanje mreže Plana B, ki je potekalo 25. in 26. avgusta na kmetiji v Rokavcih, v Marezigah na slovenskem Primorju. Namen srečanja je bilo usklajevanje in izmenjava stališč, mnenj in izkušenj, priprava načrtov za potek projekta ter druženje predstavnikov NVO.
- Srečanja s predsednikom republike Danilom Türkom in z visokimi predstavniki vlade: predsednikom Borutom Pahorjem, ministrom za zunanje zadeve Samuelom Žbogarjem, ministrom za razvoj in evropske zadeve Mitjem Gasparijem.
- Organizacija delavnice Učinkovito sporazumevanje in javni nastop za okoljevarstvene strokovnjake, ki jo je 18. decembra v prostorih Okoljskega centra izvedla Šola retorike.

Ogledalo vladi

Umanotera od julija vodi projekt Ogledalo vladi, Zeleni nevladni monitor. Namen projekta je ugotoviti, kakšen je razkorak med deklarativnimi predvolilnimi obljubami in zavezami ter dejanskim stanjem implementacije na področju varstva okolja in trajnostnega razvoja, z merjenjem izvajanja spodbuditi vladne organe k boljšemu izvajanju in tako manjšati implementacijski deficit ter promovirati trajnostni razvoj in vsebine, ki so predmet Ogledala vladi.

V letu 2009 so bile podrobneje določene ciljne skupine, cilji in namen projekta, zaveze in obveznosti, po katerih se bodo spremljali kriteriji, vzpostavljena pa je bila tudi delovna skupina za spremljanje. Na osnovi Manifesta Plana B ter prednostih zavez RS, ki izhajajo iz zakonodaje in mednarodnih obveznosti, so bila izbrana 3 krovna področja, znotraj katerih je bilo zasnovanih 15 podpodročij.

Krovna področja Ogledala vladi 2010:

A. Prehod v nizkoogljično družbo in podnebne spremembe
B. Trajnostno upravljanje z naravnimi viri
C. Horizontalna področja

Indikatorji so bolj podrobno predstavljeni na http://www.umanotera.org/index.php?node=93.

Pri izdelavi nabora indikatorjev in pripravi poročila sodelujejo naslednji člani nevladnih organizacij: Anamarija Slabe (Inštitut za trajnostni razvoj), Andrej Medved (DOPPS), Lidija Živčič (Focus društvo za sonaraven razvoj), Matej Ogrin (Cipra Slovenija), Tomaž Dintinjana (Slovenski E-forum) in Vida Ogorelec Wagner, Nina Štros, Nina Tome, Gaja Brecelj (Umanotera).

Multimedijska predavanja Podnebno sporočilo

Podnebne spremembe so izredno pomembna družbena problematika na svetovni ravni. Znanstvena spoznanja namreč kažejo na nepričakovano in skrb vzbujajočo hitrost procesa globalnega segrevanja. Umanotera je v letu 2007 v svoj program promocije uvrstila multimedijsko predavanje o podnebnih spremembah v Sloveniji, ki izhaja iz predstavitev Ala Gora v dokumentarnem filmu Neprijetna resnica. Predavanje na izjemno slikovit in celovit način prikazuje izvore za spreminjanje podnebja, njegove vplive na globalni in lokalni ravni. Partnerji: Organizatorji predavanj v lokalnih okoljih in organizacijah: številna društva, občine, fakultete, mladinski centri (navedeni v pregledu spodaj).

V letu 2009 je bilo skupaj izvedenih 47 predavanj v trajanju 60-90 minut.

14.1.2009	Ministrstvo za okolje in prostor	Ljubljana
7.2.2009	Capel Goes Green	Capel, VB
12.3.2009	Mercator, Trženjski dnevi	Ljubljana
2.3.2009	Gimnazija Bežigrad	Ljubljana
3.3.2009	Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola	Ljubljana
3.3.2009	Gimnazija Moste,	Ljubljana
5.3.2009	Gimnazija Ledina,	Ljubljana
9.3.2009	Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo	Ljubljana
12.3.2009	Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo	Ljubljana
24.3.2009	Gimnazija Ljubljana Šiška	Ljubljana
25.3.2009	Gimnazija Šentvid	Ljubljana
2.4.2009	Osnovna šola Domžale	Domžale
5.4.2009	Akademija Zares	Rimske Toplice
8.4.2009	Gimnazija Poljane	Ljubljana
9.4.2009	Gimnazija Bežigrad - mednarodna matura	Ljubljana
16.4.2009	HP Slovenija partnerji	Ljubljana
17.4.2009	Klub Tolminskih študentov	Tolmin
5.4.2009	Akademija Zares	Domžale
23.4.2009	Gimnazija Poljane	Ljubljana
5.5.2009	Gimnazija Šentvid	Ljubljana
6.5.2009	MOL Odelek za varstvo okolja	Ljubljana
7.5.2009	COTRUGLI Business School Managers Forum	Ljubljana
9.5.2009	Liberalna demokracija Slovenije	Zreče
13.5.2009	No Excuse Sustainability Seminar	Izola
14.5.2009	SCUPAD Seminar	Salzburg
30.5.2009	British Council podnebni zagovorniki	Ljubljana
5.6.2009	Predstavništvo Evropske komisije	Krško
9.6.2009	Regionalna razvojna agencija Maribor	Maribor
12.6.2009	Regionalni razvojni center Koper	Koper
15.6.2009	Gospodarska zbornica Slovenije	Ljubljana
13.7.2009	Board of European Students of Technology	Ljubljana
3.9.2009	Multimedia Environmental Education	Hamburg
16.9.2009	HP Horizont	Portorož
17.9.2009	Civil Society Forum	Bratislava
22.9.2009	Mestna občina Maribor, RTS	Maribor
8.10.2009	Zares Brežice	Brežice
10.10.2009	Mladinsko združenje Brez izgovora	Bled
15.10.2009	Zares Logatec	Logatec
22.10.2009	Predstavništvo Evropske komisije	Prevalje
23.10.2009	Mednarodni simpozij	Maribor
29.10.2009	Pravna fakulteta	Ljubljana
4.11.2009	Mladi Liberalni demokrati	Šentjur pri Celju
20.11.2009	Usposabljanje za Slorest	Zreče
25.11.2009	Papirniški dnevi	Bled
3.12.2009	Državni zbor RS	Ljubljana
10.12.2009	Filozofska fakulteta	Ljubljana
14.12.2009	Zares Brezovica	Brezovica

Planet sprememb

Planet sprememb je bil zastavljen v letu 2008, ko je tudi potekala osnovna faza njegovega izvajanja. Šolam smo ponudili multimedijski učni komplet za uporabo v segmentih učnega procesa, ki se nanašajo na podnebne spremembe, varovanje okolja in ozaveščanje učencev in dijakov o lokalnih vplivih na globalne okoljske procese. Projekt s predstavitvijo problematike podnebnih sprememb in varovanja okolja podpira tudi spletna stran www.planet-sprememb.si, kjer so objavljeni vsi učni materiali iz multimedijske zgoščenke in odprti forumi, v katerih lahko tako učenci in dijaki kot tudi učitelji izmenjujejo svoja mnenja o okoljski problematiki.

V letu 2009 je bil projekt nadgrajen z neposrednim sodelovanjem devetih ljubljanskih gimnazij in srednjih šol (Gimnazija Bežigrad, Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola Ljubljana, Gimnazija Moste, Gimnazija Ledina, Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo Ljubljana – Strokovna gimnazija, Gimnazija Ljubljana Šiška, Gimnazija Šentvid, Gimnazija Poljane in Gimnazija Vič).

V okviru izvajanja projekta je bilo na šolah organizirano po eno ali več multimedijskih predavanj z naslovom Podnebno sporočilo, potekale pa so tudi zanimive in ustvarjalne dejavnosti za mlade - skupina Spletni vihar, Filmski klub z Marcelom Štefančičem ml. ter natečaj za kratki video film - Filmi, ki spreminjajo svet.

Natečaj za kratki video Filmi, ki spreminjajo svet
Umanotera je povabila ljubljanske srednješolce in srednješolke, naj ustvarijo provokativno videosporočilo, ki bo navdihnilo prijatelje, starše, učitelje in politike, naj se čim prej angažirajo v reševanju svetovnega problema številka ena: podnebne krize. Natečaj smo izpeljali v sodelovanju s Studiom 12 (www.s12.si), ki je poskrbel za tehnično plat izvedbe natečaja, saj so prijave filmov potekale preko spletnega portala http://studioteka.s12.si/planet-sprememb. Strokovna žirija (Marcel Štefančič Jr., mag. Vida Ogorelec Wagner in mag. Zvonka T. Simčič) je izbrala najboljše tri in jim podelila nagrade na zaključni prireditvi. Zaključna prireditev projekta, skupaj s podelitvijo nagrad za najboljši kratki video in predvajanjem prijavljenih del, je bila na predvečer Svetovnega dneva okolja, 4. junija v ljubljanski Mestni hiši.

Slavnostni nagovor je imel župan MOL Zoran Janković, za kulturni del programa pa je poskrbela vedno sveža in razpoložena ekipa Improligašev.

Partnerji: Toyota Adria in Toyota Fund for Europe, Slovenski E-Forum, Cosylab, revija Polet, Agencija za prestrukturiranje energetike, Mladinska knjiga, UniCredit Bank, Linea Media, Vizija sport Mestna občina Ljubljana. Sponzorji glavnih nagrad: Lorex d.o.o. in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

Spletna stran Planet sprememb
www.planet-sprememb.si

Doba neumnosti

Umanotera je 22. septembra 2009 v Kinodvoru v Ljubljani pripravila slovensko premiero okoljevarstvenega filma Doba neumnosti (The Age of Stupid). Film povezuje zgodbe petih oseb iz vsega sveta, ki so vsaka na svoj način soočene s posledicami globalnega segrevanja ter uničevanja okolja in nebrzdane izrabe naravnih virov. Glavno sporočilo filma je, da se moramo s podnebnimi spremembami spopasti, saj bomo drugače soočeni s katastrofalnimi posledicami. Premiere se je udeležilo 184 povabljencev. Uvodna govorca sta bila dr. Lučka Kajfež Bogataj in namestnik britanskega veleposlanika, ki sta v svojih nagovorih poudarila pomen takojšnjega ukrepanja. Po premieri filma smo pripravili še druženje in predstavitev kampanje Ukrepaj zdaj!.

Akcija Ukrepaj zdaj!

Septembra 2009 je bila Umanotera v partnerstvu še s tremi organizacijami (Focus, Greenpeace v

Postavljanje živega napisa Ukrepaj zdaj!

Sloveniji in Brez izgovora Slovenija) pobudnica kampanje Ukrepaj zdaj!. V kampanji smo od slovenske vlade in njenega predsednika zahtevali, naj se zavzameta za ambiciozen in pravičen podnebni dogovor, naj se premier Pahor osebno udeleži decembrske konference v Koebenhavnu in naj omogoči takojšen prehod Slovenije v nizkoogljično družbo. Vzpostavljena je bila spletna stran www.ukrepajzdaj.org, na kateri so ljudje s podpisovanjem peticije podpirali naše zahteve. Peticijo je do zaključka kampanje 7. decembra podpisalo 10.828 ljudi.

Aktivnosti v letu 2009:

- Brifing o akciji za zainteresirane nevladne organizacije v Okoljskem centru v Ljubljani
- Postavljanje živega napisa Ukrepaj zdaj! 24. oktobra v Ljubljani. Z akcijo so udeleženci politike in druge odločevalce opozorili, da so zaskrbljeni zaradi podnebnih sprememb in da pričakujejo ukrepanje. Hkrati je bila akcija postavljanja živega napisa namenjena osveščanju javnosti o pomenu boja proti podnebnim spremembam. Akcije se je udeležilo približno 100 ljudi, potekala pa je med 10. in 11. uro na parkirišču pred poslovno stavbo Telekoma v Ljubljani.
- Predaja podpisov peticije predsedniku vlade Borutu Pahorju 16. novembra 2009. Pobudnice kampanje so v prostorih vlade premieru javno predale podpise peticije in ga pozvale, naj se s tem, da se bo v Koebenhavnu zavzel za ambiciozen in pravičen podnebni dogovor, vpiše v zgodovino.
- Simbolen prižig svečk 11. in 12. decembra 2009: s simbolnim prižigom svečk v Izoli, Mariboru in Ljubljani so organizacije, pobudnice kampanje Ukrepaj zdaj!, svetovne voditelje pozvale, naj na podnebni konferenci sprejmejo ambiciozen, pravičen in pravno zavezujoč nov podnebni sporazum. Akcije se je udeležilo približno 200 ljudi, potekala pa je v okviru svetovnega dne podnebnega ukrepanja (Global climate action day).

Partnerji: Focus, Greenpeace v Sloveniji in Brez izgovora Slovenija

Slovenija, 50+

Umanotera je na javnem razpisu za sofinanciranje projektov, odobrenih v okviru drugega razpisa Sklada za NVO, ki deluje v okviru Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma, dobila odobren projekt z naslovom FotoKlima oz. "Prihodnost ni naša usoda, temveč naša izbira". Jedro projekta predstavljajo fotografije slovenske pokrajine danes in prikaz sprememb, nastalih zaradi neukročenih podnebnih sprememb (konec tega stoletja). Prav tako so del razstave ilustracije družbenih pojavov ter dodatne informacije o tem, kaj moramo narediti tako posamezniki kot družba. Glavni sponzor projekta je podjetje Mercator d.d. in obiskovalci razstave se bodo lahko tudi seznanili, kako se z izzivom podnebnih sprememb sooča »Najboljši sosed«.

Da bi sporočilo projekta doseglo čim večji delež prebivalcev Slovenije, bo razstava potovala po slovenskih krajih (predvidoma bo obiskala 10 krajev po celotni Sloveniji), pri čemer bodo k aktivnemu sodelovanju povabljene lokalne nevladne organizacije s področja varstva okolja, trajnostnega razvoja in izobraževanja, da razstavo vključijo v svoje dejavnosti in si z njeno pomočjo povečajo prepoznavnost ter dosežejo večji odziv lokalnega prebivalstva. Otvoritev prve razstave bo 16. februarja 2010 v Mercator centru Šiška v Ljubljani, kjer se bo projekt s koncem meseca julija 2010 tudi zaključil. Februarja 2010 bo zaživela tudi spletna stran www.slovenija50plus.si, kjer bodo na voljo vse dodatne informacije o razstavi in spremljajočih aktivnostih.

Aktivnosti v letu 2009:

- Oblikovanje strokovne skupine projekta, v katero so vključeni: dr. Lučka Kajfež Bogataj, mag.Vida Ogorelec Wagner in Gregor Vertačnik;
- Priprava strokovnih podlag projekta, ki so bile podlaga za izvedbo fotografiranja, ilustracij družbenih pojavov ter pripravo besedil razstave;
- Izbira izvajalcev aktivnosti;
- Izvedba terenskega dela (fotografiranje) ter priprava retuš;
- Priprava celostne podobe razstave, vsebine in tehnične izvedbe.

Javnomnenjska raziskava o podnebnih spremembah

Mediana je v sodelovanju z Umanotero oktobra 2009 izvedla raziskavo o poznavanju problematike podnebnega segrevanja med Slovenci. Raziskava je bila izvedena z metodo telefonskega anketiranja v studiu Mediane na vzorcu 303 respondentov v starosti 15-65 let. Vzorec je bil reprezentativen po spolu, starosti, izobrazbi ter regiji.

Rezultati raziskave kažejo, da prebivalci Slovenije na splošno menijo, da so prav podnebne spremembe največji problem, s katerim se soočamo v 21. stoletju. Menijo, da bi morala država v boju proti podnebnim spremembam sprejeti odločnejše ukrepe, pa čeprav bi to vplivalo na njihov način življenja, ne strinjajo pa se s trditvijo, da skrb zaradi podnebnih sprememb sploh ni potrebna.

Med vprašanji v raziskavi je bilo tudi, kako sami prispevajo k boju proti podnebnim spremembam. Sodelujoči pogosto ali vedno varčujejo z elektriko (72 %), reciklirajo (68 %), uporabljajo učinkovite električne in elektronske aparate (58 %), ter se odpovedujejo nakupom nenujnih izdelkov (54 %). V najmanjši meri sodelujoči prispevajo k boju proti podnebnim spremembam z uporabo lastne oblike obnovljive energije (25 %).

Umanotera je skupaj z Mediano rezultate raziskave predstavila na tiskovni konferenci 12. novembra 2009, na kateri je predstavila tudi dokument "17 mitov in resnic o podnebnih spremembah".

"17 mitov in resnic o podnebnih spremembah"

Umanotera je v začetku novembra 2009 objavila dokument z naslovom "17 mitov in resnic o podnebnih spremembah", ki obravnava najpogostejše mite, ki jih razširjajo podnebni skeptiki, in znanstveni odgovor nanje. Prevladujoče mnenje znanosti, politike, gospodarstvenikov in javnosti po celem svetu je, da so podnebne spremembe ena najresnejših groženj človeštvu in da so izpusti toplogrednih plinov iz človeških dejavnosti vzrok za večino segrevanja našega planeta v zadnjem stoletju.

Kljub temu se v svetu v zadnjih desetletjih, v Sloveniji pa v zadnjem letu, oglašajo podnebni skeptiki, ki dvomijo v osnovna spoznanja znanosti in nas odvračajo od ukrepanja. Prav je, da se argumenti obeh strani soočijo in s tem namenom

je Umanotera pripravila dokument "17 mitov in resnic o podnebnih spremembah".

Med obravnavanimi miti so: Zemljino podnebje se nenehno spreminja, zdajšnje dogajanje ni zato nič posebnega; za globalno povečano vsebnost CO2 v ozračju ni kriv človek, gre za naraven proces; globalno segrevanje in povečane koncentracije CO2 bodo koristni; znanstvenikom, ki napovedujejo podnebne spremembe, ne moremo zaupati; ipd...

Dokument je objavljen na spletni strani Umanotere v meniju Ne prezrite/Kotiček za podnebne skeptike, ki je bil na novo ustvarjen za ta namen (http://www.umanotera.org/index.php?node=226). Poleg tega je Umanotera v Kotičku za podnebne skeptike objavila tudi seznam povezav do spletnih strani, ki razkrivajo korenine podnebnega skepticizma. Med njimi so dokumentarec o tem, kako multinacionalka Exxon financira podnebni skepticizem, dokumentarec "The denial machine" o aktivnostih znanstvenikov, ki jih financirajo velike premogovne in naftne korporacije, itd....

Umanotera je dokument "17 mitov in resnic o podnebnih spremembah" predstavila na tiskovni konferenci 12. novembra 2009.

Cilji zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov - strokovne podlage

Septembra je bil pripravljen osnutek dokumenta z naslovom Cilji zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov - strokovne podlage, ki je bil posredovan strokovnjakom, predstavnikom relevantnih ministrstev in nevladnih organizacij. 6. oktobra je bila organizirana delavnica s strokovnjaki, kjer so bili pridobljeni komentarji na dokument in usklajeno končno besedilo.

Namen dokumenta je predstavitev ključnih vprašanj, spoznanj strokovnjakov, odzivov nevladnih organizacij in stališč oziroma izkušenj nacionalnih vlad pri zastavljanju podnebnih ciljev. Informacije so namenjene kot podpora za boljše in bolj argumentirane odločitve tistih, ki bodo postavljali nacionalne cilje v Sloveniji in oblikovali stališča do mednarodnih ciljev.

Dokument je dostopen na http://www.umanotera.org/index.php?node=12&id=11813.

Razstava na prostem o podnebnih spremembah

Na Hribarjevem nabrežju v Ljubljani je bila od 11. do 25. aprila 2009 na ogled razstava na prostem o podnebnih spremembah, ki sta jo pripravila Mestna občina Ljubljana in Veleposlaništvo Švice v Ljubljani. Oddelek za varstvo okolja MOL je na razstavi sodeloval s tremi velikimi panoji, ki jih je zasnovala in pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj. Panoji nosijo sporočilo, da podnebje spreminja tudi Slovenijo in da podnebne spremembe že občutno vplivajo na naše vsakdanje življenje. Zato moramo vsi spoznati, kako in zakaj nastajajo podnebne spremembe ter začeti vplivati na to, da bo v prihodnosti Slovenija ostala za bivanje ugodna država. Skozi zanimive slikovne in besedilne prikaze so se obiskovalci spoznali z učinki podnebnih sprememb ter "Idejami iz Ljubljane"– dobrimi praksami, ki jih vodi mesto Ljubljana. Na ta način so se odpirale priložnosti za meščane, da živijo in delujejo okolju in podnebju bolj prijazno.

Ura za Zemljo 2009

Ura za Zemljo je v nekaj letih prerasla iz lokalnega v globalni dogodek, ki ga s simbolno gesto podpira vedno več ljudi. Umanotera je lani v svojem pozivu k udeležbi na tem globalnem dogodku naletela na odličen odziv posameznikov, nekaterih občin in medijev.

V letošnjem letu pa smo se odločili za nekoliko drugačno sporočilo. Menimo, da smo mnogi ozaveščeni posamezniki po svojih najboljših močeh naredili za Zemljo že veliko. Zdaj pa je napočil čas, da svoje delo opravijo tisti, ki smo jih izvolili, da vodijo našo državo. Tudi letos je Umanotera dala svoj glas Zemlji s tem, da je simbolično podprla Uro za Zemljo 2009 na spletni strani dogodka (www.earthhour.org), a ne delajmo si utvar – ljudje potrebujemo politični, zakonodajni in davčni okvir, da spremenimo svoje navade v obsegu, kot ga zahteva podnebni izziv.

Ura za Zemljo ni le 60 minut dobre volje posameznikov, temveč je ura, ki nevzdržno hitro odšteva čas, ki nam je še preostal za pravočasno soočanje s podnebno krizo. Pričakujemo, da to tiktakanje, kot tudi vedno glasnejše pozive celotne družbe, sliši tudi Vlada Republike Slovenije, premier Borut Pahor in vsi izvoljeni predstavniki v našem parlamentu. Gospodarska kriza naj ne bo izgovor za nadaljnje odlašanje, temveč priložnost, da gospodarstvo oživljamo prav s potrebno "tretjo industrijsko revolucijo".

Projekt Energija.si

Umanotera je v letu 2009 sodelovala v kampanji Energija.si kot strokovni partner za spletni kalkulator v akciji "Izračunaj svoj CO2 odtis". Akcija je

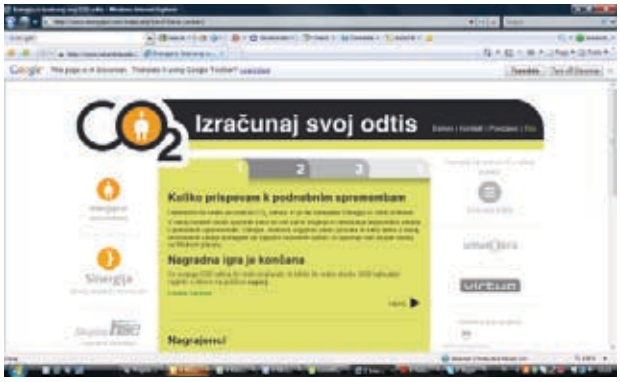

potekala od sredine marca do sredine maja z nagradno igro za vse, ki so na spletni strani izpolnili spletni kalkulator in izmerili svoje izpuste CO2. Do 15. maja je svoj odtis izračunalo 2205 obiskovalcev, kar je bilo dvakrat več, kot je bilo prvotno načrtovano.

Investitorja projekta sta bila Informa Echo in HSE, sofinanciralo pa ga je Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za evropske zadeve in investicije, sektor za aktivnosti URE in OVE.

Posvet "Prilagajanje podnebnim spremembam: od okvira Evropske unije do ukrepanja v Sloveniji"

V naslednjih 50 letih bodo podnebne spremembe verjetno močno vplivale na gospodarstvo, še posebej na kmetijstvo, energetiko, promet, turizem in zdravstvo. Pospešile bodo izgubo ekosistemov in biotske raznovrstnosti. Prizadele bodo gospodinjstva in podjetja ter določene družbene skupine, še posebej starejše, ljudi s posebnimi potrebami in gospodinjstva z nizkimi prihodki. Vplivi se bodo razlikovali po regijah, še posebej občutljiva pa bodo priobalna in gorska območja ter poplavne ravnice. Slovenija je vsekakor zelo ranljiva na posledice teh sprememb že danes, moramo pa se pripraviti tudi na bolj izrazite spremembe v prihodnosti. Evropska komisija je pripravila strateški dokument o zmanjšanju dovzetnosti Evrope za podnebne spremembe, ki uvaja celostni pristop na ravni EU za večjo učinkovitost in krepitev čezmejnega sodelovanja.

Skupnost občin Slovenije je 16. aprila 2009 v sodelovanju z Umanotero organizirala posvet z naslovom "Prilagajanje podnebnim spremembam: od okvira Evropske unije do ukrepanja v Sloveniji". Referate so predstavili:

- Neprijetna resnica: globalni pogled, mag. Vida Ogorelec Wagner, direktorica Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj
- Kaj napovedujejo scenariji podnebnih sprememb za Evropo in Slovenijo? Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj, Biotehnična fakulteta, Univerza v Ljubljani
- Vplivi podnebnih sprememb na različne sektorje družbe in na zdravje ljudi ter potrebni odzivi lokalnih skupnosti, Tanja Cegnar, Agencija RS za okolje
- Bela knjiga EU "Prilagajanje podnebnim spremembam" in predvidene aktivnosti Vlade RS na tem področju, Boštjan Paradiž, vodja službe za podnebno varnost, MOP
- Stališča Odbora regij in Skupnosti občin Slovenije, Jasmina Vidmar

Po razpravi prisotnih smo povzeli zaključke posveta, delno so bili naslovljeni na Vlado RS, delno pa je bilo naslovljeno na Odbor regij, kot predlog, naj se vključijo v Mnenje evropskih občin, mest in regij k Beli knjigi EU o prilagajanju na podnebne spremememb.

The Low Carbon Challenge (nosilec British Council)

Europe Low Carbon Challenge poteka v 15 državah v Evropi, v vsaki državi pa je bilo izbranih 20 mladih "podnebnih zagovornikov" iz različnih področij, ki jim odziv na grožnjo podnebnih sprememb pomeni osebni izziv. Pod strokovnim vodstvom je skupina izbrala ali določila 3 izzive, problem v državi in na njem delala in skušala najti rešitev. Izziv lahko izvira iz različnih področij: promet, vedenje potrošnikov, gospodarstvo in obdavčevanje, grajeno okolje, poraba energije, idr.

V začetku leta 2009 je bila izvedena analiza uspešnosti prve faze projekta in pripravljen razpis za drugo skupino podnebnih zagovornikov. Umanotera je sodelovala pri analizi in pri okrogli mizi "Reciklirajmo plastično embalažo in zmanjšujmo emisije CO2", 22. aprila 2009.

British Council je v sodelovanju z Umanotero organiziral podporne in razvojne dejavnosti, ki bodo sodelujočim omogočile, da kritično ovrednotijo ustaljene vzorce mišljenja in jih spodbudile k drugačnemu razmišljanju. Projekt poteka v številnih evropskih državah, med drugim v vseh skandinavskih in baltskih državah, na Češkem, Madžarskem, Slovaškem, Poljskem, v Sloveniji, Ukrajini, Rusiji in Veliki Britaniji.

Global Philantropists, Partners Konowledge-based Response to Climate Change

(nosilci European Foundation Centre in Avstrijski znanstveni institut v Ljubljani)
2-dnevna konferenca je bila od 1. do 3. junija v Portorožu organizirana z namenom spodbujanja mednarodnega sodelovanja med filantropičnimi organizacijami, promocije partnerstev med različnimi akterji in poudarjanja vloge fundacij v spodbujanju raziskav, inovacij in usposabljanja za odziv na podnebne spremembe ter identifikacije podpornih politik. Umanotera je sodelovala kot partnerka in prispevala predavanje z naslovom "The Role of Civil Society in Response to Climate Change: Case of Umanotera".

2. SOCIALNO PRAVIČNA DRUŽBA

Krilca, darila s čarobno močjo

V letu 2007 je Umanotera zasnovala in začela izvajati projekt Krilca, darila s čarobno močjo. Namen Krilc je promovirati družbeno odgovorna darila v Sloveniji in državah v razvoju ter na ta način omogočiti stalne prilive izbranim projektom na področju varovanja okolja in socialne pravičnosti, ki jih izvajajo partnerske organizacije. Vse partnerske organizacije so se uradno zavezale, da bodo denar v celoti porabile za namen darila iz projekta Krilca.

Umanotera kot nosilec projekta izvaja organizacijsko in vsebinsko vodenje projekta (izbira daril, kontakti s partnerskimi organizacijami), trženje daril (tiskana zloženka, spletna stran, promocijski dogodki, oglaševanje), obdelavo naročil in pošiljanje ter redno pripravo poročil, ki so objavljena na spletni strani. Vzdrževanje in rast uspešnosti projekta Krilca in s tem uveljavitev koncepta družbeno odgovornih daril v slovenski družbi zahteva stalno angažiranje.

Aktivnosti v letu 2009:

- vzpostavitev sodelovanja s štirimi novimi vsebinsko ustreznimi partnerskimi organizacijami na področju varovanja okolja in družbene pravičnosti in s tem povečanje števila daril na 14 paketov (skupno 42 daril)
- vsebinska in oblikovna priprava tretjega kataloga
- tisk kataloga in novih voščilnic (zasnova, besedila, oblikovanje, tisk)
- dodana nova možnost – kupec lahko pošlje tudi elektronsko voščilnico in sicer tako v slovenskem kot v angleškem jeziku
- redna priprava in objavljanje poročil o višini in namenu porabe zbranih sredstev na spletni strani
- priprava in organizacija tiskovne konference, ki je bila 24. novembra v Okoljskem centru
- obdelava naročil in pošiljanje daril (v letu 2009 je bilo prodanih 1514 daril iz kataloga Krilca)
- stalna promocija kataloga daril na dogodkih in na različnih točkah po Ljubljani (Frankfurt po Frankfurtu, Liffe, konferenca Šola in trajnostna arhitektura, Čajnica, itd.)
- promocija preko spletnih strani, Facebooka, elektronske pošte, revij, televizije, radia

Partnerji oziroma prejemniki sredstev: Društvo za zaščito živali Ljubljana; britanska dobrodelna organizacija za zaščito ogroženih naravnih habitatov in biodiverzitete Rainforest Concern; društvo za raziskovanje in zaščito morskih sesalcev Morigenos; društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti Humanitas; Društvo za pomoč trpečim in bolnim Rdeči noski – klovni zdravniki; organizacija za pomoč otrokom vojnim sirotam v BIH SOS Dječije Selo; dobrodelno društvo za pomoč tibetanskemu narodu pri nenasilnem boju za svobodo Društvo za podporo Tibetu, Čebelarska zveza Slovenije, Savinjsko gozdarsko društvo Nazarje, dobrodelna organizacija iz Bangladeša Manob Sakti Unnayan Kendro (MSUK), Združenje staršev in otrok Sezam, brazilska nevladna organizacija Alança da Terra, organizacija za razminiranje območij v BiH STOP Mines in Slovensko društvo Hospic.

Spletna stran Krilca www.krilca.si

Pravična trgovina 3MUHE

Trgovina 3MUHE je prva pravična trgovina v Sloveniji. Prodaja izključno izdelke, pridelane oziroma narejene v sistemu pravične trgovine. Kupcem s pestro izbiro blaga ponuja konkretno možnost za uveljavljanje bolj humanih in trajnostno naravnanih načinov posredovanja izdelkov. 3MUHE združujejo kupce, prostovoljce in druge posameznike v spreminjanju sveta na bolje. Trgovino vodi Umanotera, medtem ko se z razvijanjem partnerskih proizvajalcev ukvarja predvsem Humanitas, društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti.

Aktivnosti v letu 2009:

- Ob letošnjem svetovnem dnevu Pravične trgovine je novo podobo dobila spletna stran trgovine.
- 9. maja smo v sodelovanju s pravičnotrgovinsko zadrugo Odjuga v trgovini 3MUHE obeležili letošnji svetovni dan pravične trgovine. Namen dogodka "Big Bang!! Velik dan za planet" je bilo širjenje ideje Pravične trgovine kot koncepta, ki lahko pripomore k rešitvi globalnih vprašanj kot so revščina, podnebne spremembe in ekonomska kriza. Na pomen omenjenih tem je opozarjala tudi naša Pravična trojka, ki se je udeležila Teka trojk. Za pravično trgovino so vladne in nevladne moči v teku združili Darja Urbas, poslovodja trgovine, minister Samuel Žbogar in Marjan Huč, vodja SLOGE - slovenske platforme nevladnih razvojnih organizacij.
- Septembra nas je obiskal Gregorio Mendez Moreno, predstavnik mehiških pridelovalcev kave, združenih v pravičnotrgovinsko zadrugo Tiemelonla Nich K Lum iz zvezne države Chiapas. Z njim so se o pridelavi kave v Mehiki, učinkovitosti pravične trgovine in drugih zanimivih temah obiskovalci pogovorili 26. septembra v trgovini 3MUHE in v Etno klubu Zlati zob. Na srečanju je svoj pogled na trgovino s kavo, njene cene na svetovnih trgih, na ekološko pridelavo in pravično trgovino kot potencialno alternativo konvencionalni trgovini predstavil tudi Vinko Sandalj, lastnik podjetja Sandalj Trading Company, ki se ukvarja z uvozom in veleprodajo surove kave, predsednik tržaškega Združenja za kavo ter nekdanji predsednik Evropskega združenja za kavo.
- Izvedli smo tri delavnice izdelovanja afriškega nakita, ki jih je vodil umetnik iz Burkina Fasa Seydou Cisee, tri delavnice za prostovoljce o načelih in pomenu pravične trgovine, pristopih ozaveščanja širše javnosti in pripravi akcij ter delavnico pletenja košar in drugih izdelkov iz različnih naravnih materialov, ki jo je izvedla predstavnica trgovinske partnerske organizacije EDIRISA iz Ugande.
- Sodelovali smo pri pripravi modne revije prve pravičnotrgovinske kolekcije oblačil in nakita iz Burkina Fasa, ki je potekala v okviru razvojnega projekta "Predelava bombaža v ženskih rokah". Modna revija je potekala 28. septembra v prostorih Slovenskega etnografskega muzeja. Poleg modne revije je bila na ogled fotografska razstava – razvoj ročnih tehnik predelave bombaža in dokumentarni film "100% bombaž – kritični vpogled v pridelavo in predelavo bombaža v globalnem kontekstu". Filmu je sledil pogovor o stranpoteh tekstilne industrije z naslovom "Kdo je sešil srajčico? Pot od bombaža do tekstila."
- V začetku oktobra smo se udeležili pravičnotrgovinskega sejma v Lyonu, kjer smo imeli stojnico, udeležili pa smo se tudi različnih predavanj o aktualnih temah s področja pravične trgovine.
- Junija smo sodelovali na prodajni razstavi v okviru muzejske noči v Slovenskem etnografskem muzeju. Z afriškimi rokodelskimi in umetniškimi izdelki sodelujemo na prodajni razstavi v Slovenskem etnografskem muzeju v okviru razstave Sudanska misija.
- V decembru smo praznovali že peti rojstni dan. Podporniki gibanja pravične trgovine smo se srečali v Etno klubu Zlati zob, kjer smo si ogledali dokumentarni film Semena svobode, pojedli rojstnodnevno torto, obujali spomine in kovali nove načrte.
- V sodelovanju z Odjugo smo pripravili zloženko o kavi, v kateri je predstavljena problematika trgovanja s to pomembno surovino, prikazana je struktura cene za 250g mleto kavo iz pravične trgovine, predstavljene so posamezne kave, ki jih ponujamo, njihovi pridelovalci in organizacije.
- Decembra je v trgovini začela delovati tudi info točka za Časovno banko Slovenije, kjer lahko zainteresirani dobijo informacije in se včlanijo v ČBS.

Partner na projektu je Humanitas, društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti.

Spletna stran 3MUHE www.3muhe.si

Svetovni dan pravične trgovine

Gregorio Mendez Moreno, pridelovalec kave iz mehiške pokrajine Chiapas

Projekt Enlarging FAIR

Enlarging FAIR je dveletni projekt, ki pod vodstvom italijanske pravično-trgovinske organizacije Pangea - Niente Troppo združuje pet partnerskih organizacij iz novih držav članic EU. Poleg Umanotere pri projektu sodelujejo tudi pravičnotrgovinske organizacije z Madžarske, Slovaške, Češke in Malte.

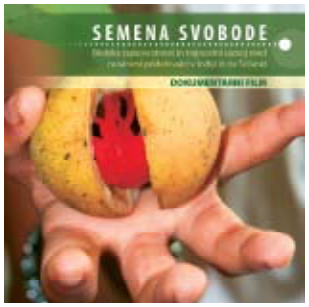

Glavni namen projekta, ki ga sofinancira Evropska unija, je povečati osveščenost o globalni soodvisnosti Severa in Juga, o pomenu pravične trgovine kot alternative prosti trgovini ter okrepiti gibanje pravične trgovine v novih državah članicah. Poleg omenjenega želimo partnerske organizacije z izvedbo številnih skupnih dejavnosti okrepiti medsebojne stike ter postaviti temelje za prihodnje sodelovanje.

Projekt vključuje tri tematske sklope: globalno učenje, ozaveščanje in spodbujanje razprave o kriterijih in pravilih pravične trgovine. V okviru prvega sklopa smo se projektni partnerji udeležili dveh mednarodnih seminarjev. Februarja 2009 smo v Ljubljani organizirali prvi seminar (30 udeležencev), drugi seminar pa je bil organiziran v Brnu v mesecu novembru (4 udeleženci iz Slovenije). Namen seminarjev je bil ponuditi nova znanja in metode dela izvajalcem izobraževalnih dejavnosti. Poleg tega je v pripravi interaktivna učna enota za učitelje osnovnih šol in srednjih šol s predlogom delavnic (in vsem podpornim gradivom) o pravici do hrane.

Tudi v okviru drugega sklopa (ozaveščanje) smo se predstavniki partnerskih organizacij srečali na dveh mednarodnih seminarjih. Prvič decembra 2008 na Malti, drugič pa smo se srečali decembra 2009 v Budimpešti (3 udeleženci iz Slovenije), kjer smo poglobili znanje o evropski kmetijski politiki in prehranski suverenosti ter sodelovali pri delavnicah o pripravi in izvedbi ozaveščevalnih kampanj. V okviru sklopa ozaveščanje smo podnaslovili dokumentarni film Semena svobode, ki se dotika teme biotske raznovrstnosti med pridelovalci v Indiji in na Šrilanki, člani gibanja pravične trgovine.
V okviru tretjega sklopa, katerega namen je spodbujanje razprave o kriterijih in načelih pravične trgovine, smo se predstavniki projektnih partnerjev sestali junija v Bratislavi (6 udeležencev iz Slovenije). Na seminarju smo spoznali strukturo in delovanje najpomembnejših mednarodnih organizacij, povezanih s pravično trgovino – Mednarodne organizacije za označevanje izdelkov pravične trgovine (FLO) in Svetovne pravičnotrgovinske organizacije (WFTO) ter se seznanili s perečimi vprašanji, ki so bila izpostavljena v času generalne skupščine WFTO (Nepal, maj 2009).

V času zgoraj omenjenega seminarja, ki je februarja potekal v Ljubljani, smo v prostorih Ministrstva za šolstvo in šport organizirali delavnico z naslovom Priložnosti za zeleno in etično javno naročanje v Sloveniji in EU. V prvem delu delavnice je bil predstavljen razvoj zelenega javnega naročanja na ravni EU in v Sloveniji, čemur je sledil pregled trenutnih trendov zelenega javnega naročanja v slovenskih šolah in vrtcih. V okviru vprašanja o etičnih vidikih javnega naročanja je predstavnik organizacije CTM Altromercato predstavil italijanske izkušnje z vključevanjem izdelkov iz sistema pravične trgovine v omenjene procese. Delavnice se je udeležilo 35 predstavnikov vrtcev in šol ter slovenskih in tujih vladnih in nevladnih organizacij.

Pravična trgovina v Burkina Fasu – pogled v prihodnost

Projekt pravična trgovina v Bukrina Fasu – pogled v prihodnost (maj 2009 – oktober 2009) je Umanotera izvedla ob finančni podpori Ministrstva za zunanje zadeve v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje dejavnosti nevladnih organizacij s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in mednarodne humanitarne pomoči.

Projekt je potekal vzporedno v Sloveniji ter skupaj s partnersko organizacijo Kafuli v Burkina Fasu. V Sloveniji je bila ustanovljena delovna skupina za oblikovanje Listine o načelih pravične trgovine kot temeljnega dokumenta slovenskih pravičnotrgovinskih organizacij. Končna različica dokumenta je bila potrjena v mesecu novembru in bo kmalu dostopna na Umanoterini spletni strani (v slovenščini in angleščini).

V Burkina Fasu smo v sodelovanju z lokalnim koordinatorjem pravične trgovine pripravili akcijski načrt za včlanitev Društva Kafuli v Svetovno pravičnotrgovinsko organizacijo, kar bo pripomoglo h krepitvi pravičnotrgovinske identitete društva in omogočilo lažje iskanje novih trgov za rokodelske in umetniške izdelke.

3. LOKALNO SAMOOSKRBNA DRUŽBA

Oskrba s hrano v celotnem ciklu od proizvodnje, predelave, transporta, porabe in odpadkov dandanes v globalnem merilu prispeva več kot 40 % izpustov toplogrednih plinov. Poleg tega predstavlja svetovni prehranski sistem ob predpostavki nadaljevanja segrevanja ozračja in v povezavi z energetsko negotovostjo enega najbolj ranljivih sistemov, zaradi česar je v prihodnosti lahko ogrožena preskrba s hrano tudi v okoljih, kjer razpoložljivost hrane danes dojemamo kot samoumevno.

Umanotera zaznava povečanje lokalne samooskrbnosti (s poudarkom na hrani in energiji) kot pomembno področje v prizadevanjih za zmanjšanje podnebnih sprememb in hkrati kot strateško nujen ukrep prilagajanja nanje. Zato je v letu 2009 med svoja strateška področja delovanja uvrstila tudi projekt *Lokalno samooskrbna družba*, s ciljem, da v Sloveniji do leta 2020 osnovne potrebe po energiji, hrani, vodi in drugih naravnih virih oskrbimo z lokalnimi viri v okviru njihove nosilne sposobnosti.

V fazi priprave projekta, v oktobru 2009, se je predstavnica Umanotere, Renata Karba, udeležila mednarodne strokovne konference Terra Madre Austria 2009. Konferenco sta organizirali mednarodni gibanji Terra Madre in Slow Food, ki se zavzemata za uveljavitev temeljne človekove pravice do dobre, čiste in pravične hrane. Na konferenci je bila obravnavana problematika pridelave kakovostne hrane na odgovoren, trajnosten način, razprave pa so ponudile inovativne koncepte na področju prehrane in gastronomije v povezavi z ekonomijo, ekologijo, bojem proti podnebnim spremembam, ohranjanjem biološke in kulturne raznovrstnosti ter povezanimi sociološkimi problemi.

V decembru 2009 se je predstavnica Umanotere, Renata Karba, udeležila pogovora pri predsedniku države "Odnos do kmetijske zemlje", na katerem so sodelovali predstavniki vlade, državnega zbora, organizacij s področja kmetijstva, nevladnih organizacij in stroke.

Glavnina aktivnosti v okviru projekta *Lokalno samooskrbna družba* bo zasnovana in se bo začela izvajati v letu 2010. Izdelan bo koncept lokalne samooskrbnosti za Slovenijo, ki bo služil kot osnova za delo s ključnimi deležniki ter za razširjanje razumevanja in sprejetosti pomena samooskrbnosti za našo državo. Umanotera bo koncept samooskrbne družbe uresničevala z organizacijsko obliko »gibanje«, saj je uspešnost projekta pogojena z aktivno vključenostjo širokega nabora ciljnih skupin. Projektne aktivnosti bodo namenjene osveščanju, izobraževanju, množenju dobrih praks, spodbujanju transferja znanja, mobiliziranju civilne družbe in vplivu na politike.

Umanotera bo pri tem delovala kot vsebinski nosilec in koordinator dejavnosti, ciljne skupine pa vključujejo medije, sorodne nevladne organizacije, šole, potrošniške organizacije, pridelovalce in predelovalce dobrin iz lokalnih virov (kmete, proizvajalce energije iz obnovljivih virov), posrednike (trgovce), končne uporabnike – potrošnike, posebej otroke in mladostnike ter politične strukture (lokalne skupnosti, država in EU).

4. "DOBRA DRUŽBA"

Okoljski center

V letu 2009 že drugo leto deluje Okoljski center, katerega poslanstvo je povezovanje okoljskih nevladnih organizacij kot pomembnega akterja civilne družbe in s tem izboljšanje prepoznavnosti okoljskega nevladnega sektorja doma in v tujini ter dviganje kulture odprtosti in prostega dostopa do okoljskih informacij ter dviganje informiranosti in ozaveščenosti najširše javnosti o varstvu okolja in trajnostnem razvoju.

Aktivnosti Umanotere v Okoljskem centru v letu 2009:

- Organizacija večernih dogodkov v Info točki in izvedba tiskovnih konferenc.
- Sodelovanje pri izvedbi projekta pod naslovom NGO Participation in Environmental Protection and Sustainable Development: from Defining Issues to Policy Watch Dog (2009-2010), ki ga financira fundacija Trust for the Civil Society in CEE.
- Sodelovanje pri rednih usklajevanjih za delovanje Okoljskega centra.
- Vodenje in strokovno svetovanje za razstavo o podnebnih spremembah v parlamentu, ki jo je v času podnebne konference COP-15 v Koebenhavnu izvedla Služba vlade za podnebne spremembe: http://www.lukatarina.net/do_kam_seze_slovenija/domov.htm. Ob otvoritvi razstave je imela direktorica Umanotere Vida Ogorelec Wagner uvodni nagovor in udeležencem predstavila razstavo.

Partnerji in njihova področja delovanja:

- Ministrstvo za okolje in prostor (financer za najem prostorov in delovanje Info točke)
- Focus društvo za sonaraven razvoj (podnebne spremembe, energetika, transport, zeleni davki)
- Inštitut za trajnostni razvoj (kmetijstvo, turizem, narava, presek ruralni/urbani prostor)
- Slovenski E-forum (energetika, naravni viri, ekonomski instrumenti varstva okolja)
- Cipra (ohranjanje naravnega, kulturnega in življenjskega prostora Alp)

5. KOMUNICIRANJE

Umanotera v javnosti

Umanotera s svojimi ciljnimi javnostmi redno komunicira ter medijski in druge javne prostore izkorišča za promocijo svojih idej, vrednot in razmišljanja. Po potrebi komunicira tudi svoje projekte in kampanje ter njihovo vsebino.

Komuniciranje z javnostmi lahko razdelimo na več oblik:

- Tiskovne konference (17 mitov in resnic o podnebnih spremembah, javnomnenjska raziskava o odnosu Slovencev do podnebnih sprememb, Krilca, darila s čarobno močjo);
- Sporočila za javnost in elektronska sporočila (v letu 2009 smo izdali preko 10 sporočil za javnost);
- Gostovanje v radijskih in televizijskih oddajah, intervjuji v tiskanih in elektronskih medijih (Studio ob 17-ih, Odmevi, Globus, Polnočni klub, 24ur, Radio Slovenija, Val 202, Delo, Dnevnik…);
- Medijsko pojavljanje organizacije ali projektov v časopisih in revijah, na spletnih straneh, na televiziji in radiu, v elektronskih novicah, ipd. (povprečno 10 objav mesečno, odvisno od poteka projektov);
- Spletne strani - Umanotera, Krilca, Planet sprememb, Rituali, etc., 3MUHE, Plan B za Slovenijo. Spletna stran www.umanotera.org beleži lani 41.524 obiskov oz. v povprečju 117 na dan;
- Akcije (postavljanje živega napisa Ukrepaj zdaj!, simbolno prižiganje sveč za podnebje);
- Pozivi in peticije (peticija predsedniku vlade Borutu Pahorju v okviru kampanje Ukrepaj zdaj!, zbranih 10828 podpisov – javna predaja podpisov skupaj z drugimi organizacijami, pobudnicami kampanje);
- Organizacija in sodelovanje na dogodkih (konference, posveti, soočenja, predavanja, predstavitve, delavnice,…);
- Sejmi (Lupa, Triglavska tržnica).

Pri teh dogodkih je Umanotera največkrat nastopala samostojno, nekajkrat pa tudi kot del širših pobud skupaj z drugimi organizacijami. Največji odziv ciljnih skupin smo doživeli ob kampanji Ukrepaj zdaj!.

Posebna zahvala gre podjetju Genion clipping, ki je naš donator za brezplačno spremljanje medijskih objav.

Socialna omrežja

Umanotera bi se s svojim poslanstvom rada dotaknila čim širše množice ljudi. Zato smo v sodelovanju s podjetjem Virtua v letu 2009 pripravili Strategijo online nastopa. Ta je med drugim predvidela tudi nov, svež pristop pri pojavljanju Umanotere na socialnih omrežjih oz. družabnih medijih. V ta namen smo prenovili svoja profila na Facebooku in Twitterju.

Spletna skupnost Umanotera - Facebook

Profil Umanotera - Twitter

Etc. ekološki tedenski cirkular

etc.
ekološki tedenski cirkular

Tedenske elektronske novice s področja varstva okolja in narave redno izdajamo od leta 2001. Baza prejemnikov novic, ki jo sproti ažuriramo, je ob koncu leta obsegala 1055 naslovov. Vse novice sproti objavljamo tudi na naši spletni strani.

V letu 2009 smo izdali 45 številk, od zaporedne številke 349 do 393. V povprečju obsega posamezna številka e-novic 16 avtorskih strani. Redne rubrike: novice s področja varstva okolja in narave iz sveta in EU, novice iz Slovenije, razpisi, akcije, publikacije in spletne strani, napovednik iz Slovenije in sveta ter vabilo k sodelovanju.

Glavni viri informacij: dnevne novice ENDS Europe DAILY, dnevne novice Environmental Leader, Slovenska tiskovna agencija, Evropski okoljski urad (EEB), Evropska komisija, Nanoforum newsletter, Sustainable Mobility News, Obvestila IRC, Glasilo alpMedia, Tomorrow, REC Bulletin, Environmental Journalists, Wuppertall Institut News,BBC, Reuters, The Guardian, The Times, Nature News, različne elektronske liste novic in okoljske publikacije, informacije za javnost Ministrstva za okolje, prostor in energijo.

Spletna stran Etc. ekološki tedenski cirkular
www.umanotera.org/etc

Ozaveščevalna akcija Voda – Ekologija – Varčevanje

Umanotera skupaj s pobudnikom akcije TAM-TAM od julija 2009 izvaja akcijo ozaveščanja "Voda – Ekologija – Varčevanje", ki opozarja na odgovorno rabo naravnih virov. Natisnjenih je bilo 600 kosov City plakata, ki se pojavljajo na različnih lokacijah po Sloveniji.

Partnerji: TAM-TAM d.o.o.

Radijska oddaja ob 5. juniju, Svetovnem dnevu okolja

Ob podpori Urada za UNESCO V Sloveniji je Umanotera pripravila posebno radijsko oddajo v okviru mednarodnega leta okolja. Ob svetovnem dnevu okolja se je predvajala na frekvencah mnogih radijskih postaj po vsej Sloveniji: Val 202, Alpski val, Radio Europa 05, Koroški radio, Mariborski radio Študent - Marš, Radio Alfa, Radio Belvi, Radio Capris, Radio Celje, Radio Grom, Radio Kranj, Radio Nova, Radio Plus Maribor, Radio Prlek, Radio Ptuj, Radio Robin, Radio Romic in Radio Tempo.

Radijski program predstavlja okoljske izzive, s katerimi se srečuje in se bo spoprijemala sodobna družba. Kaj nam prinašajo podnebne spremembe, kako že spreminjajo življenja milijonov ljudi, kaj so spremembe v okolju v zgodovini Zemlje pomenila za razvoj in propad civilizacij, kaj se lahko naučimo iz zgodovine? S kakšnimi izzivi se v okviru okolja srečuje mednarodna skupnost danes, kakšni bodo izzivi jutri?

6. SVETILNIK: MANAGEMENT ORGANIZACIJE

Skrb za okolje – Okoljska politika Umanotere

Na osnovi okoljske izjave, ki jo je sprejela uprava, je Umanotera v letu 2008 oblikovala Okoljsko politiko Umanotere, kjer so zastavljeni cilji in je tudi natančno opisan sistem ravnanja z okoljem na različnih področjih.

Tako se Umanotera v svojih dejavnostih zavezuje za:

- zmanjšanje porabe energije (iz neobnovljivih in obnovljivih virov);
- stalno zmanjševanje porabe fosilnih goriv;
- način uporabe prevoznih sredstev, tako da bo prispevek Umanotere k izpustom toplogrednih plinov čim manjši;
- ločevanje odpadkov, spodbujanje za ponovno uporabo, recikliranje in kompostiranje, kjer je to mogoče ter za sodelovanje z dobavitelji, da bi se približali cilju ničelne proizvodnje odpadkov;
- nabavo izdelkov in izbiro dobaviteljev, podizvajalcev in ostalih partnerjev pri izvajanju Umanoterinih dejavnosti, ki ustrezajo strogim okoljskim kriterijem, skladno s cilji Umanoterinih kampanj;
- sistematično ozaveščanje in izobraževanje zaposlenih, predvsem novo-zaposlenih o okoljskih temah in učinkih njihovih dejavnosti ter spodbujanje njihovega sodelovanja pri izvajanju okoljske politike.

Kot kratkoročni cilj si Umanotera zastavlja toplogredno nevtralnost do leta 2010, dolgoročno – do leta 2020 – pa energetsko samozadostnost.

Okoljska politika Umanotere je objavljena tudi na spletni strani http://www.umanotera.org/index.php?node=4.

Izračun ogljičnega odtisa Umanotere za 2009 za pisarno na Trubarjevi 50:

VIR	ton CO2
Elektrika	1,24
Ogrevanje*	1,90
Prevozi	
prevozi na delo	0,61
službeni prevozi - avto	2,00
službeni prevozi - letalo	0,93
službeni prevozi - avtobus	0,03
službeni prevozi vlak	0,36
Prevozi skupaj	3,93
SKUPAJ	**7,07**

*ocena

Skupaj ogljični odtis za organizacijo: 7,07ton CO2/leto
Ogljični odtis na zaposlenega: 1,18 ton CO2/leto
Ogljični odtis na m² pisarne: 0,084 ton CO2/leto

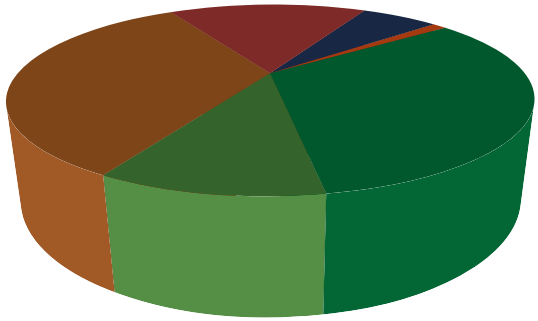

Primerjava – benchmarking

Numerične vrednosti kazalnikov dobijo svoj pomen ob primerjavi organizacij sorodnih oz. primerljivih dejavnosti. Spodaj je prikazana primerjava vrednosti Umanotere z dvema organizacijama pisarniške dejavnosti in sicer z Oddelkom za varstvo okolja-MOL in Ministrstvom za zunanje zadeve.

	MZZ	MOL OVO	Umanotera
Elektrika (EEO + hlajenje) t CO2/osebo/leto	1,8	0,48	0,2
Ogrevanje t CO2/osebo/leto	0,8	0,97	0,38
Papir listov/osebo/dan	60	37,5	2,6
Prevozi t CO2/osebo/leto	4,76	1,3	0,65
Skupaj – ogljični odtis t CO2/zaposlenega/leto	7,66	2,83	1,18

Umanotera je imela cilj v letu 2009 v primerjavi z 2008 s preprostimi ukrepi oziroma aktivnostmi zmanjšati izpuste iz transporta za 10 odstotkov in zmanjšati porabo energije za 10 odstotkov, vendar je v letu 2009 zaradi povečanega obsega in narave dela ogljični odtis na zaposlenega večji za 0,06 t v primerjavi z letom 2008.

Sistem kakovosti

V letu 2008 smo v Umanoteri začeli uvajati sistem kakovosti po metodi Pqasso (Practical Quality Assurance System for Small Organisations). To je bila priložnost, da smo pogledali na delovanje Umanotere kot organizem in si ustvarili celovito sliko delovanja. Obenem je bila to tudi priložnost, da smo prepoznali tiste stvari, ki jih že počnemo dobro in tiste šibke točke, ki jih je potrebno okrepiti.

V letu 2009 smo izvajali aktivnosti, ki so bile del nastavljenega akcijskega načrta, in sicer po naslednjih področjih, ki jih standard kakovosti vsebuje:

1. Načrtovanje
2. Učinkovito in odgovorno vodenje
3. Management znotraj organizacije
4. Odnosi z uporabniki, kupci in deležniki
5. Zaposleni in prostovoljci
6. Izobraževanje in razvoj
7. Vodenje financ
8. Vodenje virov
9. Vodenje dejavnosti
10. Mreženje in partnerstva
11. Spremljanje, vrednotenje in poročila

Razvoj zaposlenih in skrb zanje

Umanotera razvoj zaposlenih in skrb zanje uvršča med eno od prioritet v sklopu kakovosti organizacije. Svojim sodelavcem zagotavlja prijetno delovno vzdušje, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter soodločanju in soodgovornosti. Prek izobraževanja in usposabljanja jim nudi tako osebni kot profesionalni razvoj. Gre za mlad in ustvarjalen kolektiv, ki v prihodnosti želi razvijati obstoječa, pa tudi nova področja dela. Z usmeritvijo na specializacijo za posamezna področja želimo zagotoviti dolgoročno rast in razvoj Umanotere ter stabilnost njenega delovanja.

V začetku januarja smo organizirali enodnevno strokovno ekskurzijo na Kras, kjer smo se skupaj z nekaterimi člani uprave in prostovoljci seznanili z delovanjem podjetja Pipistrel v Ajdovščini in ekološke kmetije Jež (Slap pri Vipavi), kjer smo tudi poskusili nekaj domačih dobrot.

V letu 2009 smo se udeležili vrsto izobraževanj. Najpomembnejša so bila naslednja usposabljanja:

- Enodnevna delavnica v Oxfordu, z naslovom Carbon Footprinting Masterclass, ki se je je udeležila Vida Ogorelec Wagner;
- 5-dnevna ekspertna delavnica Multimedial Environmental Education v Hamburgu, ki se je je udeležila Vida Ogorelec Wagner;
- Serija 4 delavnic na temo Učinkovita komunikacija, sistem Insights, ki so se jih udeležile vse zaposlene;
- 3-dnevna moderatorska delavnica Train the Trainer, ki se je je udeležila Vida Ogorelec Wagner;
- Serija 5 delavnic na temo Sistem kakovosti NVO, ki sta se jih udeležili Špela Kern in Gaja Brecelj;
- 3-dnevna letna konferenca Rast na vse kriplje in pretege?, ki se je je v Lihtenštajnu udeležila Nina Tome;
- Seminar EEB Ecodesign v Bruslju, ki se ga je udeležila Vida Ogorelec Wagner;
- 2-dnevna mednarodna strokovna konferenca Terra Madre Austria 2009, ki se je je na Dunaju udeležila Renata Karba.

FINANČNO POROČILO

Potrdijo se doseženi prihodki v vrednosti 361.538 EUR, odhodki v vrednosti 385.466 EUR ter presežek odhodkov nad prihodki 23.928 EUR.

Prihodki od poslovanja	359.490
Prihodki iz financiranja	2.048
Izredni prihodki	0
CELOTNI PRIHODKI LETA	**361.538**
Nabavna vrednost prodanega blaga	75.955
Stroški materiala	23.203
Stroški storitev	139.123
Stroški amortizacije	1.636
Stroški dela	136.598
Odhodki financiranja	158
Dane donacije	8.790
Drugi stroški	0
CELOTNI STROŠKI LETA	**385.466**
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	**-23.928**

Razlaga:

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2009

I. STANJE SREDSTEV IN VIROV NA DAN 31.12.2009

1. Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva
Družba ima v lasti osnovna sredstva v skupni revalorizirani nabavni vrednosti 1.196 EUR. Odpisanost osnovnih sredstev je 96%. Osnovna sredstva so posamično amortizirana po enakomerni časovni metodi. V letu 2009 ni bila opravljena revalorizacija. Med letom so bili opravljeni nakupi osnovnih sredstev v višini 916 EUR .

2. Dolgoročna finančna naložba
Ni dolgoročnih finančnih naložb.

3. Denarna sredstva in kratkoročne terjatve
Stanje denarnih sredstev in terjatev na dan 31.12.2009 v bilanci stanja je 69.066 EUR. Denarna sredstva na poslovnem računu v vrednosti 68.337,58 EUR so enaka stanju na bančnem izpisku dne 31.12.2009. Med kratkoročnimi terjatvami do kupcev v skupni vrednosti 68.144,86 EUR so odprte terjatve iz naslova prodaje blaga in storitev.

4. Kratkoročne obveznosti
Obveznosti v vrednosti 94.936 EUR so sestavljene iz:

Obveznosti do dobaviteljev	54.452,94
Obveznosti do delavcev - čiste plače	0
Prispevki in davki od plač ter DDV	12.981,80
Obveznosti do delavcev - prevoz in prehrana	680,19
Kratkoročno odloženi prihodki 2008	59.178,83

Odprte obveznosti konec leta do dobaviteljev, delavcev in državnih institucij bodo poravnane v prvih mesecih leta 2010.

V letu 2009 je pravna oseba obračunala izstopni DDV od prodaje blaga v vrednosti 35.006 EUR ter obračunala vstopni DDV od prejetih računov v vrednosti 15.421 EUR.

Izplačano je bilo za 6.616,80 EUR neto avtorskih honorarjev.

Konec leta 2009 so bili oblikovani kratkoročno odloženi prihodki v vrednosti 59.178,83 EUR. Prihodki so bili odloženi na podlagi sklepa za projekte, ki bodo izvedeni v letu 2010.

5. Kapital in poslovni izid prenesen v naslednje leto
Kapital Umanotere je sestavljen iz trajnih vlog domačih oseb v vrednosti 1.335,34 EUR ter obračunane revalorizacije osnovnih sredstev v vrednosti 482,86 EUR. Presežek prihodkov v vrednosti 28.636,36 EUR je sestavljen iz presežkov prihodkov preteklih let in presežka odhodkov poslovnega leta.

II. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

V letu 2009 je bilo doseženo 361.538,41 EUR prihodkov in 385.466,22 EUR odhodkov. V primerjavi s preteklim letom je bilo doseženo za 1,45 % manj prihodkov in za 1,14 % manj odhodkov.

Po davčni bilanci pravna oseba nima ugotovljene obveznosti za davek na dobiček.

III. ZAPOSLENI

V letu 2009, preračunano iz ur, je bilo povprečno redno zaposlenih 6,47 delavcev. Izplačana je bila povprečna mesečna bruto plača na delavca v vrednosti 1.267,10 EUR.

Finančno poročilo je bilo potrjeno na seji uprave.